

مدیرعامل سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران اعلام کرد که از اواخر سال گذشته تاکنون یک هزار و ۳۰۰ واحد مستقر در شهرک‌های صنعتی کشور با حمایت دولت به چرخه تولید باز گشته‌اند. به گزارش «ایرنا»، محسن صالحی‌نیا با اشاره به وجود ۹۸۰ شهرک و ناحیه صنعتی در کشور اظهار داشت: «طبق آخرین آمار از ۴۳ هزار واحد مستقر در شهرک‌های صنعتی ایران بین ۱۱ تا ۱۲ هزار واحد را کد است». صالحی نیا تاکید کرد: «از اواخر سال گذشته تاکنون یک هزار و ۲۰۰ تایک هزار و ۳۰۰ واحد تولیدی به همت کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید، بانک‌ها و شهرک‌های صنعتی به چرخه تولید بازگشتند.»

یکشنبه ۱۲ اسفند ۱۳۹۷ ● شماره صد و نود و سه

۰ ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹

«آتیه‌نو» چالش‌های توزیع ارزاق به طبقات کم‌درآمد را بررسی می‌کند

شارژ معیشت کم‌درآمدها با کوپن

بازگشت دوران کوپن نباشد و هم چالش توزیع کافی و به‌قیمت منطقی اقلام اساسی حل شنی است. »

■ توزیع کوپنی ارزاق و احتمال هدررفت منابع

در بررسی توزیع ارزاق به کارگران و دیگر گروه‌های هدف این نکته را باید مدنظر داشت که هدف دولت برای پرداخت هرگونه یارانه و از جمله یارانه کالایی باید گروه‌های ضعیف و اقشار نیازمند واقعی باشد که متأسفانه آمار تعداد واقعی آن هنوز به‌صورت کاملاً شفاف در اختیار نیست. به‌عنوان مثال، هنوز بخش زیادی از مردم و دهک‌های با درآمد بالا، یارانه ماهیانه را دریافت می‌کنند و از سویی همین‌ها در صف خرید اقلام توزیعی و ارزان دولتی می‌ایستند. پس در سیاست کوپنی این ناآگاهی به هدررفت منابع درآمدی دولت منتهی خواهد شد و تنش مردم برای تامین اقلام ضروری را بیشتر می‌کند.

■ توزیع ارزاق به‌صورت کوپنی مفید و اجتناب‌ناپذیر است

ابوتراب فاضل، کارشناس حوزه کار و رفاه از موافقان توزیع کوپنی ارزاق است. وی در توضیح نقطه‌نظرات خود به «آتیانو» می‌گوید: «در اینکه قدرت خرید مردم به‌شدت پایین آمده و سفره معیشت تنگ‌تر شده، شکی نیست. اما موضوع ترمیم دستمزد و چگونگی جبران کاهش قدرت خرید مردم، راهکارهای مختلفی دارد. کارگران به‌عنوان قشر آسیب‌پذیر در شرایط گرانی متحمل خسارت بیشتری می‌شوند و دولت هم معمولاً در تلاش است که طبق روال معمول سال‌های گذشته به میزان دستمزدها برای تامین معیشت مبلغی اضافه کند. مزد، گزاره‌های دیگری جز پرداخت نقدی هم دارد که در کشور ما به آن پرداخته نمی‌شود. مزد مجموعه‌ای از آیتیم‌ها از غذا، ورزش، آموزش، تفریحات و... را در برمی‌گیرد که صرف‌پرداخت نقدی نیست. در شرایط عادی کاهش سقف قدرت خرید کارگران با پول نقد

جبران می‌شود، اما اکنون به نظر می‌رسد انجام این مهم نه برعهده کارفرمایان است و نه در توان دولت. هر عددی را برای بالا بردن قدرت خرید به دستمزد اضافه کنیم جدا از اثرات تورمی، فشار مضاعف به کسب‌وکارها و بنگاه‌هایی است که در شرایط رونق به‌سر نمی‌برند و از سویی سقف ذخایر ارزی دولت برای واردات این اقلام یا تامین آن از طریق بازار داخل، ناچیز است. در نتیجه دولت باید این موضوع را در نظر داشته باشد که اتخاذ سیاست طراحی کوپن ارزاق، راهکاری اجتناب‌ناپذیر و مفید است و کشور‌های دنیا در شرایط بحرانی حاضر به انجام

● راضیه کیوانی «

● روزنامه‌نگار»

مشکلات دولت در تامین به‌موقع نیازهای بازار در هر دو حوزه تولید و مصرف، همچنین چالش در تامین بهینه کالاهای اساسی، شرایط توزیع برخی از اقلام مورد نیاز اقشار متوسط، جامعه را به جایی رسانده که وضعیت کنونی را تا حدودی می‌توان به یک جنگ اقتصادی علیه مردم ایران تشبیه کرد. سوال اینجاست که با شدت گرفتن جنگ اقتصادی و سخت‌تر شدن تامین معیشت اقشار کارگر و کم‌درآمد، آیا برای تنظیم بازار باید به‌سراغ سیاست‌های یارانه‌ای مشابه دهه شصت اقتصاد ایران، یعنی کوپنی کردن ارزاق رفت یا در پی جبران و ترمیم دستمزد با سیاست افزایش مزد و حقوق بود؟ هرچند توزیع سبد حمایتی چیزی شبیه کوپن ارزاق است و انتقاداتی به آن در چند ماه اخیر وارد بوده است، اما برخی از کارشناسان تداوم چنین سیاستی را حداقل برای جبران افت قدرت خرید مردم که براساس آمارهای مختلف بین ۴۰ تا ۷۰ درصد کاهش پیدا کرده، ضروری می‌دانند. آنچه به‌عنوان خروجی آخرین جلسه شورای عالی کار منتشر شد این بود که هزینه‌های زندگی کارگری به رقمی بالای سه میلیون و ۷۰۰ هزار تومان رسیده در حالی که انتظار از کارفرمایان و بنگاه‌های ناتوان برای جبران این هزینه‌ها با افزایش دستمزد منطقی نیست. کارشناسان می‌گویند اینکه توقع داشته باشیم یک بنگاه اقتصادی حداقل حقوق یک میلیون و ۲۰۰ هزار تومانی کارگران را ناگهان به حدود سه میلیون تومان افزایش دهد، تقریباً غیر ممکن است.

مخالفت کارفرمایان با افزایش ۲۰ درصدی حقوق که بیشتر از سوی وزیر کار اعلام شد نیز نشان می‌دهد، بنگاه‌ها از حداقل امکان برای افزایش دستمزد در شرایطی که تورم تولید بالای ۲۶ درصد است، عاجزند. آیا تامین کالاهای اساسی و مورد نیاز کارگران در قالب بن کارت یا کوپن، جواب‌گوی بازار خواهد بود و این سیاست را می‌توان از طریق کارفرمایان یا بنگاه‌های اقتصادی پیش برد؟ ورود دلار و جریان واسطه‌گری را در این صورت چطور می‌توان مهار کرد، آیا انتقاداتی که به کیفیت اقلام توزیعی در این سیاست، می‌شود حل شدنی خواهد بود؟

سوال دیگر اینکه آیا راهکارهایی مثل پرداخت مابه‌التفاوت ارز دولتی و آزاد به مردم به‌صورت نقد یا پرداخت یارانه بنزین به آحاد جامعه که اولی از سوی بهارستان نشینان و دومی از طرف فعالان اتاق بازرگانی مطرح شده، در شرایط کنونی برای تقویت معیشت اقشار کارگر و حقوق‌بگیر نتیجه‌بخش خواهد بود؟ در بودجه ۹۸ رقمی معادل ۱۱ میلیارد دلار برای تامین کالاهای اساسی در اختیار دولت قرار گرفته که می‌تواند شرایط موجود را به شرط مدیریت کارآمدتر دولت اصلاح کند، اما توزیع بخشی از اقلام اساسی به‌صورت کوپنی موافقان و مخالفانی دارد که هر یک نقطه‌نظرات قابل تاملی مطرح می‌کنند.

■ انحراف سیاست‌های توزیع

بهینه‌ا قلام

آرمان خالقی، عضو هیئت‌مدیره خانه

صنعت، معدن و تجارت که از مخالفان توزیع ارزاق بین به‌صورت کوپنی است با اشاره به وضعیت نامطلوب بنگاه‌های اقتصادی و عدم تمایل به افزایش دستمزد، به «آتیانو» می‌گوید: «وقتی نرخ تورم تولید چیزی نزدیک به ۳۰ و حتی ۴۰ درصد است، نمی‌توان توقع داشت کارفرما یا تولیدکننده، با افزایش دستمزد برای خود هزینه‌تراشی کند. سیاست‌های کوپنی هم بیش از آنکه به تنظیم بازار کمک کند به انحراف سیاست توزیع بهینه اقلام منتهی می‌شود که البته در تجربه سال‌های پیش به‌وضوح می‌توان این امر را دید. وی با اشاره

یادداشت»

آلبرت بغریان»

|||||

کوپن ارزاق

آخرین گزینه است

کنترل تورم مهم‌ترین وظیفه دولت در شرایط کنونی است. موضوعی که اکنون مطرح شده این است که دولت به سویی سوق داده شود که به سمت آخرین گزینه‌ها برای اصلاح وضع موجود برود در حالی که با کنترل قیمت‌ها و مدیریت ارز، نیازی به سهمیه‌بندی و توزیع کوپن ارزاق نخواهد بود. در دوران جنگ تحمیلی کشور در شرایط ویژه قرار داشت و این سیاست به‌دلیل همین شرایط، اثرات سوئی به همراه نداشت، اما اکنون دوران جنگ نیست که با اتمام آن، سهمیه‌بندی کالاهای اساسی را متوقف کنیم. انجام یک سیاست طولانی مدت مثل توزیع ارزاق به‌صورت کوپنی سیاستی است که پیامدهای منفی زیادی برای اقتصاد کشور به همراه دارد. ضمن آنکه باید تاکید کرد نیازهایی مردم در حال حاضر خیلی گسترده‌تر و وسیع‌تر از زمان جنگ است. نیاز به تجهیز خودرو یا تعویض آن، پرداخت اجاره‌ها، نیاز به تفریح و سفر و امثال آن، به سید هزینه‌های خانوار اضافه شده است. سیاست کوپنی برای اقلامی محدود است و سرایت آن به همه کالاهای منطقی نیست، بنابراین در مجموع سیاست‌هایی که برای اصلاح وضعیت بازار و تامین آن صورت می‌گیرد، سیاست سهمیه‌بندی و کوپنی در آخرین مرحله قرار داد و در کوتاه‌مدت می‌توان از آن استفاده کرد. از این رو دولت در مهم‌ترین گام خود باید بر روند قیمت‌ها و نرخ‌گذاری‌ها نظارت داشته باشد که راه‌حل آن در مهار واقعی قیمت ارز است. افزایش ۲۰ درصدی حقوق هم مثل همین سیاست، گرهی از دغدغه‌های کارگران برای ترمیم و جبران افت ارزش دستمزد نمی‌کاهد، چرا که قدرت خرید آن‌ها چندین برابر پایین آمده است. هرگونه سیاستی مثل افزایش دستمزد، آثار تورمی دیگری در بازار، به‌جای می‌گذارد. در حالی که تلاش برای پایین آوردن قیمت‌ها یا نظارت بر آن، همه این مشکلات را حل خواهد کرد.

کارشناس اقتصاد

یادداشت»

مجیدرضا حریری»

|||||

توزیع ارزاق در توان

کارفرمایان نیست

نقطه‌نظرهایی که در مورد وظایف کارفرمایان در تامین معیشت کارگران مطرح می‌شود اغلب به‌جای اتکا به اصول کارشناسی متکی به احساسات و اظهارنظرهای غیرکارشناسی است. مسبب وضعیت کنونی اقتصاد کشور و افت ارزش دستمزد کارگران، سیاست‌گذاری‌های ناکارآمد و ساختارهای معیوب اقتصاد کشور است، بنابراین نباید توقع داشته باشیم تاوان چنین سیاست‌گذاری اشتباهی را بنگاه‌های اقتصادی یا کارفرمایان بپردازند که در حال حاضر خود چوب این سیاست‌ها را می‌خورند. البته اگر به موضوع تامین معیشت کارگران در شرایط کنونی به‌عنوان یک مسئولیت حرفه‌ای کار برای کارفرمایان با رویکرد حفظ نیروی کار ماهر نگاه کنیم در چنین شرایطی همکاری کارفرمایان با دولت برای افزایش درصدی به دستمزد، خارج از منطق نیست. باید پذیرفت به هر اندازه که قیمت کالاهای بالا رفته هزینه‌های تولید نیز چندبرابر شده است و کارفرمایان که حاضر به پرداخت هزینه‌ها هستند، پس چرا صرفاً هزینه دستمزد باید برای آن‌ها سنگین باشد؟ اگر دولت با فشارهای غیرمنطقی، کارفرمایان و کارگران را ورورروی هم قرار ندهد و در وضعیت حاضر، حال تولیدکننده درک کند، کارفرمایان هم می‌توانند به منظور همدلی با کارگران، همان طور که هزینه مواد اولیه را در سبد کلی هزینه‌های گنجاند، هزینه افزایش دستمزد را نیز به آن اضافه کنند، اما اینکه براساس برخی از اظهارنظرها توقع داشته باشیم مانند سیاست کوپنی، یک کارفرما اقلام مصرفی و خوراکی را به‌جای افزایش بیشتر دستمزد به کارگران بپردازد، نه شدنی است و نه در همه بنگاه‌های اقتصادی و کارگاه‌ها امکان قابلیت عملیاتی شدن دارد.

عضو هیئت نمایندگان اتاق بازرگانی